

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gld., za pol leta 6 gld. 50 kr., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 64.

V Ljubljani, v ponedeljek 17. marca 1884.

Letnik XII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 15. marca.

Budgetna obravnava.

(Sedmi dan.)

V naglici sem včeraj zapisal, da je dr. Roser govoril zoper skrivna zdravila, pa je govoril zoper pridenje in ponarejevanje jedil ter zahteval oestre določbe in marljivo nadzorovanje zoper tako zdravju tolikanj škodljivo in brezvestno ravnanje. Dr. Menger porabil je priliko, da je spregovoril o slabih razmerah uradnih diurnistov ter zbornici priporočal zboljšanje njihovega žalostnega stanja.

Dr. Vitezič govoril je čez dve uri, ter živo slikal žalostne razmere v Istri. „Slovan“ se iz tega govora lahko prepriča, da se za Istro ni doseglo še prav nič, in da njegova dotična opazka o vseh dr. Viteziča razodeva veliko nevednost o razmerah isterskih. Ko je pričel dr. Vitezič govoriti bil je velik šunder v zbornici, toda polagoma so pričeli poslanci obeh strank k njemu prihajati in so z veliko pazljivostjo poslušali njegovo razpravo. Levičarji so se mu pač porogljivo posmehovali, toda na desnici se je čul pogostoma klic: Čujte, čujte, tako se godi v Avstriji! To je ravnopravnost itd. Predsednik poroškega deželnega zbora, dr. Vidulič, sedel je kakor na trnji, ko je Vitezič v živi podobi opisoval dogodke v deželnem zboru, ter se je oglašil k besedi. Toda kaj je odgovoril Viteziču? Zahvalil se mu je, da mu je dal priliko njemu in njegovim somišljenikom v Istri povedati, da mu dolžnost njegova prepoveduje komu drugemu o svojem delovanju v deželnem zboru odgovarjati, kakor njemu, ki ga je na to častno mesto poklical, in da se mu gajusi vsako prazno govorico verjeti. Levičarji so mu klicali: Prav dobro! Desniški poslanci pa so ga izpraševali: Je li to vse, kar na očitania odgovarjate? Nemate nič stvarnega popraviti? Seja bila je potem ob 3/4 4. uro sklenjena.

V današnji seji je najprej ministerski predsednik grof Taaffe poprijel besedo in gledé dogodkov v Istri dal zagotovilo, da je zaupkazal strogo preiskavo, in ker so dotična pisma pri nižjih uradih, skrbel bo, da dobi o vseh rečeh, ki zadevajo politično upravo, zanesljiva poročila. (Dobro, dobro.) Konečno pové, da se državni zakon za Istro izdaja v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku.

Grof Vetter nasvetoval je konec obravnave. Vpisana sta bila še Vošnjak in Suess, oba za nasvete odsekov, kakor je rekel predsednik. Toda Suess je oporekal, da se je vpisal zoper te nasvete, in tako sta govorila še oba poslanca.

Dr. Vošnjak govoril je o političnih uradnikih na Spodnjem Štajarskem, katerih mnogi slovenskega jezika ne znajo, kakor se je dokazalo v spomenici, ki so jo nedavno poslanci izročili slavni vladi. Omenjal je žalostnih dogodkov v breški okolici, in deželnega šolskega sveta, v katerem sedi en sam Slovenec, namreč zastopnik labodskega škofijstva. Govor Vam bom poslal po stenografičnem zapisniku, kadar ga dobim; govor Vitezičev pa Vam pošljem koj danes.

Za Vošnjakom govoril je Suess; pa kaj? Grajal in obžaloval je, da je Vitezič razkrival žalostne razmere med Slovani in Italijani v Istri, in

da je omenjal slin, ki se Italijanom po Istri in po naši Primorski cedé. Tudi Schmiederer se je oglašil k dejanskemu popravku, pa je le splošno trdil, da ni res, kar je dr. Vošnjak govoril, da je spomenica, ki so jo štajarski slovenski poslanci izročili vladi, polna ovadb itd. Velik smeh je vzbudilo na levičarji, ko je omenjal, da se je poslanec Raič prejšnje čase, ko je bil njegov profesor, pisal Reich ne Raič. Schmiedererjevi napadi pripravili so barona Gödelna, da je prav odločno oporekal zoper natolcevanje, kakor da bi bili on in tovariša njegova, Vošnjak in Raič, kaki ovaduhi. Menda se jim vendar ne more prištevati v greh, da so v imenu 400.000 prebivalcev Spodnje Štajarske vladi izročili spomenico. Po nekolikih opazkih poročevalca Clama bile so potrebščine za politično upravo v znesku 5.597.610 gld., in za epidemične bolezni 217.500 gld. potrjene.

Pri točki „javno varstvo“ oglašilo se je zopet več govornikov. Schöffel je v zanimivem govoru opisoval škodo in nevarnost, ki jo vlačugarji in potepuhi ljudem delajo zlasti po deželi, ter je svetoval, naj bi se taki ljudje raji spravljali v Bosno in tam delali ceste in opravljali druge potrebna dela. Tam ne bi bilo zanje treba zidati velikanskih hiš, ampak živeli naj bi v lesenih barakah, s katerimi morajo še naši pridni vojaki zadovoljni biti. Stavl je toraj predlog, da naj bi se kaznjenci porabili za take stavbe in dela zlasti v Bosni in Hercegovini, in da naj vlada razun tega prevdarja, bi li ne bilo dobro v raznih deželah napraviti posilne delavnice, če jih pa napravijo dežele same, jim v ta namen dovoliti zdatno državno podporo.

Tudi Granič govoril je o vlačugarstvu, ter priporočal pomnožitev žandarjev.

Ministerski predsednik grof Taaffe je odgovarjal, da vlada spolnuje svojo dolžnost, da bo pa prevdarjala nasvet Schöffelnov. Oporekati pa mora trditvi, kakor da bi se vojaki zlorabili za delanje cest in železnic. Vlada potepuhe kaznuje in zapira. (Schöffel: to ne pomaga nič!) Ako pravite, da to nič ne pomaga, pa nasvetujte drug pomoček, ki bode gotovo kaj izdajal, namreč palico. (Schöffel: Tudi to ne bo nič pomagalo.) G. Obreza nasvetuje konec obravnave, pa ostane v manjšini in dr. Sturm celó graja predsednika, da se v začetku seje ni precej glasovalo o sklepu debate, ki ga je nasvetoval Vetter, ampak še le potem, ko je govoril minister

Stourzh je šibal Dunajsko policijo in trdil, da ne zadostuje za vse potrebe in da bi bilo prav, ko bi zanesljive postrežbeke rabili za javno varstvo, ki so razpostavljeni po vsih mestnih voglih. — Groholski je predlagal vnovič konec obravnave, ki je bil sedaj tudi sprejet.

Jako zbadljivo je govoril jud Auspitz, ki je zopet anarhiste spravil v razgovor in vladi očital, da brez premislica ravna in da nič ne pomaga, ako je tukaj zatrl list „Zukunft“, ker zdaj izhaja v Budapešti. Tudi je oponašal ministerskemu predsedniku, da reklamo dela (priporočila) socijalističnemu časniku „Zukunft“, ker ga je že dvakrat omenjal v zbornici.

Grof Taaffe je pa krepko zavračal govornika in rekel, da vlada ravna s premislikom in da ravno zaradi tega ni mogla drugače delati. Kaj se godi v Budapešti, za to ni odgovoren, ampak ogerska vlada; kar se pa godi na Dunaji, za to je odgovoren on, in prevzame tudi vso odgovornost. Zato pa tudi ukazuje, kar se mu v ta namen dozdeva potrebno. Konečno prosil je zbornico, naj mu ne zameri, da

je s svojim odgovorom razpravo zopet pričel, a ni mogel molčati na tako silna očitania.

Tudi kmečki poslanec Oberndorfer je govoril o potepuhih, ki se klatijo po deželi, in ki so za kmečko prebivalstvo še huje breme, kakor pa direktni davki. Prav je, da se v tem oziru kaj stori, a glavni pripomoček zoper to zlo je vera. Tožil je, da je kmečko ljudstvo tudi v tem oziru prikrajšano, ker so zaradi vlačugarstva in pijančevanja ljudje navadno slobotni, za vojaštvo nezmožni, in mora toraj tem več kmečkih fantov iti k vojakom, da se dopolni potrebno število.

Auspitz je skušal besede ministrove nekako zvijačno zasukati in se izgovarjati, da vladi ni očital slabega premisleka, potem pa se je oglašil Schönerer, ter prav hudo napadal Dunajsko policijo in ji očital, da misli le na morije in da bi se bilo lani gotovo kaj hudega zgodilo pri komersu, ki ga je on imel z vseučiliščniki, ko bi on ne bil pomiroval mladih dijakov. Policaji so potem po ulicah nanj prežali, da bi ga menda prijeli, ko bi bili le količkaj napačnega razpazili. S takim ravnanjem se gosposka sama sebe smeši. (Predsednik govorniku seže v besedo in ga graja zaradi poslednjega očitania, pa Schönerer še enkrat ponavlja, da bi bil morda kdo ubit, ako ne umorjen.)

Prav krepko je poročevalec Clam govornika zavrnil, rekši, da se kaj takega gotovo nikdar nikjer v nobeni zbornici ne bilo očitalo policiji, ki v prvi vrsti v tako resnem in nevarnem času spolnuje svojo dolžnost. Živahna pohvala in burno ploskanje poslancev je pričelo, da so v tej sodbi z njim enake misli. Potem je bila potrjena potrebščina za javno varstvo v znesku 1.120.523 gold. Pri potrebščinah za ceste, za ktere se je dovolilo poleg 39.800 gld. za izvanredna pota 4.932.110 gld., govoril je samo baron Hippoliti o cesti iz Pergine v Borgo. Za Kranjsko je odločenih 120.000 gld. in 10.000 gld. za novo cesto pri Kopačnici; za Štajarsko 270.000 gld.; za Koroško 172.300 gld., pa 70.000 gld. za železni most pri Beljaku, 8000 gold. za most v Špitalu, 8000 in 4000 gld. za zviksanje Tirolske velike ceste pri Gorenjem Dravbergu in Kleblah, 3000 gld. za cesto v Laški dolini; za Primorsko 99.700 gld. in razun tega še 8800 gold. za vravno Puljske ceste pri Bujah, 5000 gold. za cesto v Bači, 5000 goldinarjev za popravilo Koroške velike ceste pri Deskli, 3700 gold. za cesto med Kopačnico in Cirknem.

Seja bila je potem ob 1/2 4 popoldne sklenjena ter se prične v ponedeljek že ob desetih popoldne.

Ozir po svetu.

(Konec.)

Naj pa počnejo, kar hočejo, in naj sami sebi prigovarjajo, kakor hočejo, človeška narava se ne dá zatajiti. Človek je vstvarjen za pokoj in srečo, in hrepenjenja potem ne more vdušiti v svojem sreči. V britkosti, težavi in nesreči ga zapusti malomarnost in namesto te nastopi tesnosrčnost in nezadovoljnost. Le ako se človek spominja na Boga in večnost, in pogleda na Izveličarja, ki je trpljenje voljno prenašal in se poslužuje milosti Božje, ktero je Bog pripravil v svetih zakramentih, zadobiva pomoči, da prenaša križe s potrpljenjem in se vda v voljo Božjo.

Ker pa tega ni, kakor je večidel pri krivovercih, pokaže se človeška slabost še po drugem načinu. Ni je vdanosti v voljo Božjo in zbudé se v srečudni mračni duhovi. Jeza, sovraštvo in nevošljivost razjedajo ubogo srce, in človek začne zavidati, po tem pa na tihem ali očitno preganjati tiste, o katerih misli, da so mu na poti.

To nam odkrije in razlaga vzrok, zakaj da mnogo protestantov sovraži katoliško cerkev. Popačena človeška natura, ako se ne kroti, tudi drugače ne more ravnati. Dobro je to vedeti protestantom, da strupene kače ne gojé v svojem srci, katolikom pa, da po krščanski modrosti in previdnosti ravnajo z drugoverci.

Katolik, ki v luči svete vere pozná milovanja vredni stan zmotenih bratov, — ne bode precej pri odurnih besedah razžaljen, marveč miloval jih bode, ter ogibal se vsega, kar bi jih potrdilo pri njih predsodkih, prizadeval se bode njih duha, in srce razveseliti, da bodo dobro mislili o kristijanah.

Ker smo se sedaj prepričali da zmota rodi zmoto, da nezadovoljnost in notranji nemir pripelje človeka, da sovraži tega, ki mu, dasiravno ne z besedo, vendar z dejanjem in vedenjem očita zmoto, v katero je zabredel po lastni krivdi, nam bode po vsem jasno, zakaj je prišlo do kuturnega boja na Pruskem, in zakaj da tudi po katoliških deželah sovražijo sveto cerkev.

Verski razkol je nastopil na Nemškem v 16. stoletji, pota katolikov in novotarjev so peljala čim dalje, tem bolj navskriž. Med protestanti samimi sè je vnel hud boj, in ta ne le med luteranci in kalvinci, ampak tudi med različnimi ločinami obojega nekatoliškega veroizpovedanja. Poduk in vzgoja, dasiravno so nekaj zanj storili, sta razpadala, primanjkovalo je duha živega krščanstva, vse se je sprevrglo le v vnanjosti. Živavera, lepa nprav, požrtvovalnost za viši namen, brez katerega ne more cveteti prava vera, zginile so iz srca, družine, občin in dežel pri protestantih. Ločene je moralo hudo peči, da se je med tem katoliška cerkev močno povzdignila, po cerkvenem zboru v Tridentu se na notranje ukrepila, da so nastopili novi verski redi in da se je tudi na vnanje močno razširila. Kaj čuda, da se je zbudila pri novotarjih zavist in nevošljivost.

Isto tako se je godilo, ko so se po viharjih francoske prekucije začeli duhovni na novo zbirati in so stranke začele tekmovati. Dasiravno je bila katoliška cerkev popolnoma oropana in vkovana v železne sponé, tu in tam skušana in vabljená, povzdigovala se je vendar le od stopnje do stopnje, dasiravno so kljubovali po pisarnah, po šolah, po časopisji in slovstvu. Papeštvo se je prikazalo pod Pijem IX. v prečudni moči, svetlobi in kreposti na začudenje svetu; čast katoliški cerkvi so bili veljavni cerkveni poglavarji in znanstveno izobraženo duhovništvo. Redovno življenje se je močno povzdignilo, statistika nam pové, da je od l. 1848 do 1872 ustanovljeno bilo verskih redov toliko, da v nobenem stoletji v tako kratkem času toliko. Na vse strani so razširjevali svojo delavnost. Imenovali smo le nekatere cvetice, katere je pognala katoliška cerkev v poslednji dóbi.

Vse to so gledali z zavidljivim očesom po nekaterih krogih. Katoliškega življenja niso mogli prenašati, že to jim je bilo napad na njih vero. Ker skušnjavea niso odganjali v krščanski ponižnosti in premagovanji samega sebe, vzkipele jim je sovraštvo do tekmovalke bolj in bolj. Dozorela je pri njih misel, pri prvi vgodni priliki se hočemo do dobrega znositi nad njo, pristriči ji perute, morda jo tudi do dobrega vničiti.

Pri tem delu za razdiranje in maščevanje je bil ljub in drag vsakter zaveznik. Priložnost za to se je našla, ko je Prusko postalo silna velevlast po zmagovalnih bojih l. 1866 in 1870. Izdali so zdaj glasilko: Pojmo v Rim! Proč z jezuiti in z drugimi verskimi redovi. Raje so nam šole brez učnikov, bolnišnice brez postrežnic, kakor pa gledati po njih katoliške redove. Mnogi pa so si tudi mislili: Raje smo brez vere, brez Boga, kakor verovati to, kar katoliki.

To je glavna misel, ki je bila merodajna v zadnjih treh stoletjih, in ta nam vse pojasnuje. Morda da je tudi kaj drugega tu in tam vplivalo, bodi si po osebah in krajih, vendar merodajno je bilo, kar smo ravno omenili. Pot, po kateri bodo odpadniki hodili; je Zveličar naznanil za vse čase, a poslednje le za tiste, ki se popustivši svoje zmote zopet povrnejo v naročje katoliške cerkve.

Kakor je sedaj na svetu, nam vse kaže, da je nastopila lakota (duševna) in skrajna zapuščenost. Razkolniki in odpadniki zapravili so dedščino iz očetove hiše v nejeveri in samopašnosti skoro do dobrega, zarotili so se, da bi tudi katoliško cerkev tako globoko ponižali, da bi nič ne verovala. To je smoter, katerega hočejo doseči vedoma ali nevedoma vsi sovražniki in nasprotniki katoliške cerkve. In tako je tudi moglo priti, ni bilo drugače, da se je stvar (odpad od svete vere) tako razvil.

Kamen na kviško povzdignjen na tla telebi, ako se mu odmakne podstava, človeška pamet se je zmedla, nastopiti je morala občna zmeda in nezadovoljnost v javnem in zasebnem življenji, ko so ljudje zapustili in odstranili steber resnice. Ako ni človeku več za čast Božjo in za zveličanje svoje duše, prevreči se mora vse v samopridnost in samopašnost. Poslušajmo še enkrat program, katerega je novorojeni Zveličar oznanoval po svojih angelih: „Čast bodi Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje.“

Posebno očitnim in prikritim sovražnikom svete cerkve bi radi priporočali te besede, da si jih vzamó k srcu, da jih ne prekosi poganski knez po modrosti in bogoljubnosti, ter ne osramoti pred vsem svetom. Perziški kralj Darij namreč, ko je zapovedal tempelj v Jeruzalemu zopet postaviti, sklenil je pisanje s temi besedami: „Bog pa, čigar ime tam (v Jeruzalemu) prebiva, naj pokonča vse države in ljudstva, ki vzdignejo svojo roko, da se zoperstavijo in hišo Gospodovo v Jeruzalemu razderó.“

Ali nimajo te besede globoke in tehtne resnice, ki tudi dandanes veljajo! Kje je kraljestvo, kje je ljudstvo, katero se ni v novejših časih pregrešilo nad hišo Gospodovo, nad cerkvijo. Zato pa tudi vse skupaj tepe huda šiba; v svojih nedrih so si zredili strupenega gada, ki vse zalezuje in hoče prekučiti ves red, obče nevarne anarhiste in njih polibrate zmerne liberalce. — Policija ne bode hude kače ukrotila, ima preveč glav, ako se ji jedna odseka, mahom vzraste druga. Ni ga rešenja drugej, nego v resnicah katoliške cerkve.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. marca.

Notranje dežele.

Resnico povsod drugod lagje dobiš, kakor pa pri fakijsni kliki *nemških liberalcev*. Kdor bi jo iskati hotel in ne najti, naj jo gre le v liberalen tabor iskat. Vse bo našel ondi: obrekovanje, opravljanje, zavijače, laž, le resnice ne! Plener mlajši se ni sramoval sedanjí vladi pri proračunski debati očitati, da je ona tista, ki je provzročila boj med avstrijskimi narodi. Pri nas dandanes že vsak branjevee vé, da se je mednarodni boj za obstanek v Avstriji pričel že za časa Schmerlingove vlade, ki je Slovane sè svojim famoznem volilnim redom na steno pritisknil. Sicer pa tudi Plener mlajši to dobro vé, toda zagrizenost, zlobnost in smrtno sovraštvo do Slovanov iztirale so mu zvijačo iz ust, da je vsa druga ministerstva, kolikor se jih je za Schmerlingom še menjalo in Slovane davilo, prezrl, ter sedanjemu ministerstvu pravi pričetek mednarodnega boja v Avstriji podtikal. Naj ga le, mi Slovani dobro vemo, pri čem da smo, in Plener nam ne bo peska v oči sipal. Če so pa njegovi rojaki tako kratkovidni in lahkoverni, da bodo črno za belo jemali: slobodno jim, nikakor jim ne bomo branili. Omeniti smo hoteli tega dogodka le, da bodo naši čitatelji vedeli, kako se pod nemškim liberalnim šotorom politika dela.

Nič naših *Nemcev* bolj ne grize, kakor tega pol prijaznega očesa, katerega ima vlada za nas Slovane in težko, silno težko so čakali priložnosti, da bi vlado opozorili, da ni več potreba za Slovane šibe za hrbtom nositi, temveč jo že sme zopet v roke vzeti. Plener ml. je 13. t. m. o budjetni debati rekel, da so razmere med Avstrijo in Rusijo že toliko trdne, da avstrijski vladi ni več potreba gojiti velikega slavizma, kakor je ona do sedaj to delala. Dr. Menger mu je jel pridno pritkovati, in je z ozirom na obstoječo jako srčno zvezo med Avstrijo in Nemčijo zopet iz novega pritrdil, da se v Avstriji Nemci zatirajo. Da bi vendar enkrat prišel čas, ko bi se Slovani jeli na tak način zatirati, kakor se sedaj Nemci na steno pritiskajo! Kaj bi le takrat Nemci sami o sebi in svojem položaji rekli? Kaj drugega, kot da jih — na meh derejo. Vsega se človek sme nadjati pod božjim solncem, le tega ne, da bi nam Nemci kedaj po članu XIX. zagotovljeno enakopravnost priznali. Za-se je zahtevajo več, kolikor bi jo jim dva člana XIX. obljubiti in dati zamogla, za Slovane se jo jim pa še en gram preveč zdi. Nasledki take brezobzirnosti ne morejo nikakor drugačni biti, kakor: „klin s klinom!“

Severna železnica in vlada pogajali ste se že več časa zaradi podržavljenja te najbogateje avstrijske železnice, ki Dunaj z Rusijo veže. Pogodili ste se zopet za 40 let, po katerih severna železnica zopet v državno last pride. Železnica je obljubila, da se bo ravnala gledé tarifov po onih, ki jih je vlada za novejšo železnico izdala. Dalje bo železnica vladi vso subvencijo povrnila, ktera do sedaj menda 15 milijonov goldinarjev iznaša. Ob enem se pa tudi odpové subvenciji za moravsko-šlezjsko železnico od strani države in pa progo Hulejn-Bielice mora sama zgraditi.

Evangeljska cerkvena občina (Luteranci) *Dunajska*, vložila je na državni zbor prošnjo za preosnove § 111 državljanskega zakonika tiggajočega se nerazločljivosti sv. zakona. Prošnja se je izročila petecijskemu odseku. Debata, ki se je o tem napela, je bila jako živahna, ter se je konečno predlog poslanca Wurma o prehodu na dnevni red zavrgel s 7 proti 6 glasom, ter z ravno tistim soglasjem predlog dr. Stöhrja sprejel, da naj se prošnja predloži vladi v resnoben prevdarek. Ker so zakonske zveze med protestanti že tako razvejane, tikala se bo menda prošnja mešanih zakonov, to je, protestanta s katoličanko in zopet narobe.

„Srbski narod“ prinaša novico, da se menda avstrijska vlada z okumeniškim patrijarhom pogaja zaradi pravoslavne cerkve v *Bosni*, ktera naj bi se spremenila v samostojno neodvisno.

V *Budapešti* napravila je policija veliko gonjo na anarhiste na 14. t. m. po noči. Prijeli so jih 36 in med temi urednika anarhističnih listov „Zukunft“ in „Stepszava“. Pri pohišni preiskavi prišlo ji je silno veliko sumljivega pisanja v roke.

Vnanje države.

Srbski vojni minister je naročil za dan prihoda našega cesarjeviča v Beligrad veliko vojaštva. Prišlo bo v ta namen v srbsko prestolnico 8 batalijonov pehote, 6 eskadronov konjice, en batalijon pijonirjev in vojaških inženirjev, pol batalijona trdnjavskega in 4 baterije poljskega topništva in pa ena sanitetna kompanija.

Na *Srbskem* so napravili narodno banko. Upravni odbor sestavljen je iz 5 naprednjakov, 3 liberalcev in 1 radikalca.

Lah hočejo na vsak način sedanjí kabinet vreči. Predsednik kamore (državnega zbora) se je častnemu mestu odpovedal in centralni bureau se je tudi soglasno proti Baccellijski preosnovi univerzitetne postave izrekel in jo zavrgel. Povod se dela na to, da pride drugo ministerstvo na krmilo.

Zasedenje Merva od strani *Rusov* Angleže bolj v oči bode, kakor bi si bil kdo mislil in so že na to mislili, na kakošen način da bi vsako bodoče prodiranje Rusov ogradili in to na način, ki se bo lahko z rokami prijel. Ako bi Rusi potem tisto mejo prekoračiti se predznili, napovedali jim bodo Angleži takoj vojsko. Ako je resnično, se je v Londonu že sestavil odbor, ki se peča z dotičnim vprašanjem.

Švicarski časnik jeli so sami proti anarhistom jako oestro pisati, in vlado na to opozorujejo, da za navadnega hudodeleca v Švici ne sme biti pribežališča in zavetja. Trdo jih morajo prijeti in krivične zasluženi kazni podvreči. Pri tej priložnosti kažejo švicarski listi na svobodoljubno Angleško, ki je tudi že s svojimi fenirji na tak način postopati jela in fenirji so po vsem bratje naših anarhistov. Za take ljudi ni in ne more biti drugega zavetišča kakor ječa.

Na *Švedskem* stoji že drug državni minister z imenom Kierult pred sodnijo, ki je osobno k obravnavi prišel s svojim govornikom, ondi vložil protest zoper zatožbo. Na to sta oba dvorano zapustila. Zatožnik je predlagal, da naj se Kierultu odvzame državna služba in dostojanstvo člana kraljeve države. Obsodil se bo še le v ponedeljek toraj danes.

Finančne razmere v *Egiptu* niso nič kaj vseleaga značaja. Zarad tega je Sir Baring nasvetoval, da naj se tujcem davek naloži, da naj se vojska zdadno pomanjša, da naj si angleške posadke Angleži sami vzdržujejo; dalje naj se število evropskih činovnikov ondi zmanjša, državna posestva naj se poprodajo in svota enega dela čistega dohodka delnic sneškega prekopa naj se podari Egiptu. Na Angleškem so pa teh misli, da to vse skupaj še ne bo zadosti pomagalo in mislijo, da bo boljše, ako se bo Egiptu rajši nekaj dolga zbrisati dalo.

Poslednji boj, ki so ga Angleži v *Sudanu* z uporniki imeli, je bil silno srdit. Na obeh straneh se je s pravim junaštvom bojevalo, konečno so pa vendarle Arabci tepeni bili, kajti redni vojski divjaki niso nikdar kos bili in ne bodo. Po končanem boji poslal je Graham dva polka konjice v Sinkat, z namenom da ustašem pot prestreže. Brzojavna zveza s Chartumom je zopet cela, Osman Digma pa tepen, da bo vse svoje žive dni pomnil na to.

Amerikanskih družentih držav zastopniki so sprevidel, da bi se neodgovorljivo pregrešili nad celim olikanim svetom, ako bi še dalje mirno gledali zlodjevo postopanje irskih fenirjev. ki ondi svoje strašne poskuse in atentate z dinamitom pripravljajo. Kakor smo že brzojavno novico o tem prinesli, zavkazalo se je strogo paziti, da se dinamit in nitroglicerin ne bota v amerikanske ladije za Angleško vkreavala.

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 15. marca. (Peto letno poročilo katoliško-podpornega društva v Celji.) Namen našega društva je po § 1. društvenih pravil sledeči: „Podpirati učiteljske in učenke privatne dekleške šole v celjski okolici, po primeri društvenega premoženja pa tudi druge ubožne otroke.“

Ta namen smo z božjo pomočjo dosegli tudi v pretečenem letu, akoravno smo imeli toliko stroškov, kakor še nobeno leto ne poprej. Ti večji stroški izvirajo od tod, da se je mesečna plača č. šolskim sestram začenši s 1. februarjem 1883 povikšala od 55 gld. na 60 gld., potem pa od davkov, kar smo jih morali že odrajtati za šolsko poslopje. Kajti c. kr. deželna finančna direkcija v Gradcu je dne 12. avg. 1883 št. 13317 odločila, da učilnica šolskih sester v Celji ni javna, dasiravno ima pravico javnosti, temveč privatna ali zasebna; po postavi pa so davka oproščene le javne šole, ktere vzdržuje občina, dežela ali država. Ker je c. kr. davkarsko nadzorništvo v Celji dohodke, ktere bi šolsko poslopje dobivalo, cenilo na letnih 500 gld., so se naračunili hišni davki tako-le:

Doklade za deželo	36%
„ „ okraj	23%
„ „ mesto	35%
toraj vкуп	94%

Po postavi hišnih davkov od novo postavljenega poslopja skozi 12 let ni treba plačevati; od tega davka z letnimi 70 gold. ostane toraj šolsko poslopje do leta 1893 oproščeno, doklade pa se imajo plačevati.

Sicer smo se zoper odlok c. kr. finančne direkcije pritožili pri c. kr. finančnem ministerstvu, ki pa pritožbe še ni rešilo.

Ker se po tej privatni dekleški šoli štajarski deželi vsako leto precej veliko stroškov prihrani, ktere bi deželna blagajnica morala trpeti, če bi te šole ne bilo, smo v pretečenem letu zopet predložili po gosp. dež. posl. prof. M. Žolgarju svojo prošnjo visokemu deželnemu zboru v Gradcu, naj nam nakloni primerno podporo iz deželne blagajnice. Deželni zbor je naročil slavnemu deželnemu odboru, naj to reč nadrobneje preiskuje in v prihodnji seji deželnemu zboru o tej stvari poroča.

Že poprejšnja leta je naše društvo toliko pomagalo najubožnejšim učencem in učenkam iz okoličanskih šol, da so dobivali obutve, obleke itd. To se je storilo pretečeno leto tudi o božiči. Zraven tega so pa najubožnejši učenci in učenke iz imenovanih šol od 1. febr. 1883 sem dobivali redno hrano opoldne pri č. šolskih sestrah. Hodilo jih je blizu 100 na ta obed ob ponedeljkih, torkih, četrtek in petkih, toraj ob tistih dnevih, kadar so imeli pred- in popoldanski poduk.

Veliko teh otrok prihaja namreč od precej daljnih krajev v šolo in sirote so vesele, če se jim podeli kaj tople hrane o poldne, ko morajo čakati na popoldanski poduk. Stroški za to „sirotinsko kuhinjo“ so znesli v denarji 120 gld., toda veliko posestnikov iz Celjskega mesta in iz okolice, potem tudi iz Trnovelj itd. je darovalo prostovoljno mnogo živeža, namreč: krompirja, fižola, žita itd. S početkom novega šolskega leta hodi na to kosilo štirikrat na teden po 110 učencev in učenk.

Večje doneske v denarji so darovali v ta namen: Slavna Celjska posojilnica 50 gld.; blagorodni gospod Konrad Vasič, posestnik lanovške grajščine in c. kr. ministerski svetovalec, 24 gld. Po 5 gld. so darovali: gg. dr. Josip Sernee, dr. Josip Vošnjak, državni in deželni poslanci, Ivan Krušic, Anton Šlander, Miha Vošnjak, Josip Žičkar itd. Na tak način ni trpela društvena blagajnica nobenih stroškov za to „sirotinsko kuhinjo“.

Vseh učenk, ki so koncem leta 1883 obiskovale trirazredno dekleško šolo je 226, šivalno pa 25.

Udov šteje društvo koncem 1883. leta 380, in sicer:

42 ustanovnikov (ki so vplačali najmanj po 40 gld.),

223 letnih udov z najmanj 2 gld.,

115 podpornikov vsaj z 52 kr. *)

(Konec prih.)

Od Pohorja, 14. marcija. (Zavetišče, rešilišče.) (Konec.) Jednako slepilo si je druga polovica devetnajstega veka izumila tudi gledè starih in v krščanskem duhu zasajenih zavodov po imenu „azil“ ali zavetišče. Ker danes že to ime samo spominja

na duha krščanstva, ki s svojim blagoslovom veje po omenjenih hišah, zavoljotega so enakim zavodom frajmavrarji izmislili ime: rešilišče, „rettungs-haus“. Ne „zavetišče“, ampak „rešilišče“ ima se tudi za Zips vstanoviti.

Leta 1754 je framason Gebler prišel na Dunaj. Bil je luteran. Ker pa takrat protestanti niso mogli v Avstriji dobivati služeb, zatoraj je postal „katolik“. Pozneje uvrstili so ga med število plemenitašev, l. 1784 bil je „veliki mešter“ okrajne „lože“ ali besnice „zum neuen Bunde“, a umrl je kot tajni svetovalec in dvorni vicekancelar. — Semitski frajmavrar Wiener, vnuk nekemu rabinu v Berolinu, bil je profesor na Dunaji. Njegov oče je prišel v Avstrijo, v objubljeno deželo, tukaj se je s svojima dvema sinoma dal „krstiti“. Profesor Wiener postal je „baron Sonnenfels“ in je bil glavna baklja frajmavarska ob Donavi . . . Zavoljo česa sta — neome-njajoč mnogo drugih državnikov, profesorjev itd. — menjala konfesijo, veroizpovedanja? kje je bil pravi vzrok, da se je protestant pokatoličnil in židov dal krstiti? Morda sta delala iz prepričanja, kakor je storil že marsikteri učenjak v novejši dobi? Že iz omenjenega se razvidi, da temu ni tako; napravila sta dotični korak le vsled frajmavarskega pravila, ki naročuje, „naj se vsak „brat“ religioznim šegam dežele, kjer biva in živi, pridruži“. Potem vodilu se frajmavrarji ravna jo še danes.

Tudi „Zips“ ima dobiti „rešilišče“, kjer se bo oziralo na verozakonsko stran rejencev. Toda učitelje za verozakon „statuti“ računijo med „eksterne“ učiteljske moči, t. j. oni ne bodo s plačanimi učitelji-posvetnjaki vred bivali v zavodu, nego bodo le ob določenih urah prihajali v šolo. A da bo se to tem gotovejše zgodilo, določuje nek paragraf, naj bi „verozakonski učitelji z obzirom na humanitarne namene zavoda podučevali brez vsake odškodnine, brezplačno“.

Še ena okoliščina se pisatelju teh vrstic zdi zanimiva. — Dovolj je znano, kako ravno frajmavrarji pa njihovi mnogokrat nezavedni pomočniki trdijo, da duhovniki, redovniki in redovnice niso sposobni za šolo, ker ne poznajo radosti „očeta“ in „matere“, toraj ne morejo „vzrejati“. Saj imajo med poslanci po raznih zborih svoje zastopnike, zakaj pa še niso predlagali postave, vsled ktere bi se učiteljske službe smele deliti le tistim osebam, ki se izkažejo z listom poročnim? No, ne mešajmo se med postavodajalce in državnike. Omenimo samo, da neki paragraf rečenega „rešilišča“ naročito zahteva, da „očetje“ in „matere“, katerim bo v skrb izročeno po 15 dečkov, oziroma toliko deklic, morajo biti — samei in samice!

Zakaj vendar bralce v potrpežljivosti vadiš, ker poročáš o zadevah iz „magyar-orszaga“? ne boj se, da bi kateri „Slovenčev“ naročnik težko prisluženi denar pošiljal v Zips! — tako bi jo dopisniku lahko in ne po krivici kdo zasolil. To pač tudi on dobro zna, da je v mili domovini naši dovolj kotov za penze. Ali — njegov sosed mu je dotično knjižico z vabilom in statuti prinesel z opombo, naj bi se še po slovenskih časnikih sprožila misel, za napravljanje „rešilišča“

Prijatelj je nedavno prijatelju med ostalim napisal besede: „Blagor mu, kogar slovstveno delovanje kratkočasi; v njegovem življenji je težko najti praznega trenutka.“ Pisatelj teh vrstic se sicer s slovstvenim delovanjem“ ponašati ne more, tudi mu iz razvidnih razlogov ni mogoče zadostiti skrbnemu sosedu. Poročevalcu je danes preostalo pač toliko časa, v katerem je zamogel obnoviti spomin na razloček med zavetišči in rešilišči. Preteklo je namreč leto in dan, odkar se je tudi na Štajarskem precej črnila za „rešilišče“ porabilo v nekem lažiliberalnem listu ob času, ko so katoliški prebivalci v Gradcu snovali že drugo sedaj obstoječe „zavetišče“.

Z Dunaja, 16. marca. (Sprej sodišča.) Hugo Schenk, Karl Schenk in Karl Šlosarek bili so večeraj popoldne po tridnevni obravnavi obsojeni na vislice, in sicer bode prvi obešen Karl Schenk, potem Schlosarek in na zadnje Hugo Schenk. Vendar hočejo Karl Schenka, ki je prej živel pošteno in bil le po svojem bratu zapeljan k hudodelstvu, menda priporočati cesarju v pomiloščenje. Obravnavo je jako zanimiva ter je potrdila, da so omenjeni trije umorili Jožefino Timal, Katarino Timal, Terezijo Ketterl in Rožo Ferenczy, in jih oropali njih premoženja. Razun tega so bili napadli nekega Franceta Podpero in Baura, ki so ju bili s tem iz-

govorom spravili v gozd, da jima hočejo preskrbeti službo.

Hugo Schenk, sin kresijske sodnije svetovalca, bil je že v 21. letu svoje starosti zarad raznoterih goljufij obsojen na 5 let težke ječe, pa že po dveh letih pomiloščen. Leta 1879 se je oženil, pa namestu da bi se bil poprijel kakega dela, naznanil je po časnikih, da uradnik z 1800 gld. letne plače išče nevesto s primerno doto. Neka Terezija Berger se je oglasila in ž njim storila znanje, ter bila od njega opeharjena za vse svoje premoženje. Pa naznanila je reč sodniji, ki ga je l. 1881 obsodila na dve leti težke ječe. Pri tej priliki soznanil se je s Schlossarekom, ki je bil tudi zaprt; moža sta se posebno sprijaznila ter sklenila, kadar prideta iz ječe, po hudodelstvih iskati potrebnih reči za življenje. Naposled sta si za tretjega tovariša privzela še Hugovega brata Karla Schenka, ki je služil kot uradni sluga pri zahodni železnici. Njih misel pa je bila ta-le: z naznanili po časnikih, da se tu ali tam kaka dobra služba oddaja, za ktero pa je treba denarne zastave ali kavecije, bodo take ljudi privabljali, jih zvabili v kak samotni kraj, jih tam omamili in oropali.

Komaj sta prišla l. 1883 iz ječe, sta precej poskusila svojo srečo. Neki Podpera se je bil v „Tagblattu“ oglasil, da bi rad prišel v kak mlin za pomočnika, in da je pripravljen dati denarno zastavo. Schenk in Schlossarek sta to brala, sta zvalila Podpera seboj na železnico, češ, da dobi službo v parnem mlinu blizu Sternberga, sta ga pa zavlekla v gozd pri Kohatcu ter ga tam napadla. Schlossarek ga je hotel omamiti z zastrupenim žganjem, potem pa je nanj streljal z revolverjem. Podpera se je branil na vso moč in pri tej priliki se je revolver sprožil, da je bil Schlossarek sam ranjen in je pobegnil s Schenk, ki je šel nekoliko za njim. Enako sta izvabila nekega Baura, češ, da ima Schenk v Weidlingau-u neko posestvo, in da išče kočijaža. Šel je s Schlossarekom, ki ga je peljal v gozd, kjer je čakal Schenk, tam sta ga napojila z omamljivo pijačo in mu vzela 170 gld.

Ker je bil napad na Podbero spodletel, sklenila sta Schenk in Schlossarek se raje lotiti lahkovernih žensk. Naznanil je Schenk v časnikih, da išče neveste, in precej se jih je več oglasilo, ki so se mu ponudile, ne sluteč, da same iščejo smrti.

Prva je bila neka Jožefina Timal. Ko se je Schenk prepričal, da ima nekaj denarjev, premišljeval je, kje in kako bi jo najlaglje spravil s pota. Ker odkar ga je bila Breger zatožila in je bil zaprt, sklenil je, da bode vsako „nevesto“, ko jo bode opeharil za denar, spravil na oni svet, da ga ne bo mogla tožiti. Njegov brat Karl in Schlossarek sta morala ogledati in poiskati pripravnega kraja; ko se je to zgodilo, določili so dan, prva sta šla navadno naprej tje, za njima je prišel Hugon z nevesto, ki so jo pa v samoti prijeli in umorili. Jožefino Timal peljali so na Moravsko, češ, da potujejo v Krakovo, kjer bo poroka. Z izgovorom, da ima v bližnjem mestu Weisskirchen nekaj opraviti, spravil je Schenk Jožefino z železnice seboj, jo peljal v strašansko divji kraj, kjer je velik prepad, in kjer sta jo s Schlossarekom vrgla čez strmo skalovje v vodo. Njene denarje, obleko itd. sta zbrala in dala nekaj tudi Karlnu Schenku.

Kmalopotem pisal je Schenk teti umorjene Jožefine, Katarini Timal, da sta z njeno nečakinjo poročena, da je kupil neko grajščino in jo prosi, naj pride k njemu, da mu bo gospodinjala. Katarina Timal je prišla, pa Hugo Schenk jo je peljal v okolico mesta Pehlarn, kjer sta Karl Schenk in Schlossarek čakala. Tam so jo prijeli, in Hugon Schenk jo je zaklal z nožem, una dva pa sta ji držala roke. Truplo umorjene so vrgli v Donovo.

Hugon Schenk pričel je med tem že znanje z neko Terezijo Ketterl, ki je bila kuharica pri baronu Buschmannu, jo je zvalil seboj na deželo v okolico Šentpolitsko in se je z njo podal v gozd, kjer jo je ustrelil. Zarad snega, ki je tam navadno jako velik, trupla njenega še niso našli.

Soznanil se je dalje z Jožefino Eder, ki jo je zapeljal, da je okradla svojo gospodinjo, in ki je bila zarad tega obsojena na tri leta ječe. Bog vé, ali pa tudi ona ne bi bila umorjena, kadar bi se je bil Schenk naveličal.

Zadnje znanje pričel je z Rožo Ferenczy; brat njegov in Schlossarek sta mu izbrala okolico pri Požunu za najbolj pripravi kraj. Tje sta se podala Schenk in Schlossarek z imenovanim dekletom, in sta ga tam umorila, truplo pa v Donovo vrgla.

*) Mnogo častitih društvenikov pa je darovalo večje zneske, za kar njim bodi posebna zahvala!

To so najglavnejša hudodelstva, ki so jih obstali vsi, in zaradi katerih so bili obsojeni na vislice. Mogoče pa je, da so krivi še drugih hudodelstev, ki še niso prišla na dan.

Domače novice.

(Seja mestnega odbora Ljubljanskega) bo jutri ob 5. uri popoldne. Na dnevnem redu so razni predlogi in poročila glede bodoči dopolnilne volitve v mestni odbor, nekaj personalnih zadev, predlogov finančnega, stavbenskega in šolskega odseka in pa samostalna predloga gg. mestnih odbornikov Murnika o obrtnih učilnicah in Hribarjev o napravi 15 svetilnic po raznih krajih mesta. Potem tajna seja.

(Včerajšnja nedelja) šla je cela procesija ljudi k Božjemu Grobu, in kaj bi tudi ne šli pri takem vremenu, ko se je človeku kar srce smejalo, tako lepo je sijalo božje solnce na zemljo.

(Ljubljanska obrt) si pomaga na noge. Pred nekaj dnevi dobil je tukajšni tapetar in izdelovalec pohištva, gosp. Matijan, od c. k. pomorskega zapovedništva poziv, naj pride v Pulj, kjer bo prevzel za cesarsko „jahto“ (vojna ladija manjše vrste) vso mizarstvo in tapetarsko notranjo opravo. G. Matijan je ponudbo sprejel. — Malo dni pozneje povabi ga okrajna pomorska oblast v Trstu naj pride tja, da pregleda sobe ondašnjega pomorskega urada, za katerega bo tudi novega pohištva potreba.

(Polhi — pod Tivoli.) V nedeljo popoldne med eno in drugo uro opazovala sta dva sprehajalec pod Tivoli lepega belosiveca — polha. Prišel je iz dupline stare jelše ter jako spretno in pogumno plezal na hrast, ki stoji ne daleč od križempešpota na Rožnik in k tovarni za smodke. Eden gospodov vrže na hrast pest prsti, česar se je ubogi, menda še zaspani polh toliko vstrašil, da je hotel po vejah zbežati. Toda Bog vé kako je bilo; zgodilo se mu je kakor tistemu, ki je s češnje padel. Polh se namreč zakadi raz ene veje na drugo, pa mu je spočletelo in padel nekako 9 do 10 metrov globoko v jarek, po katerem jo je jako spretno do prve mišje luknje pobrisal, kjer je varno zavetje našel. Pri tej priložnosti smo čuli, da so se bili lansko leto menda v Gorenjih Kosezih tako silno zaredili, da so kmetom veliko škodo na hruškah delali. Tudi krčmar Matija na zgornjem Rožniku je tožil, da so mu v škodo hodili.

(Premogarji.) t. j. tisti hlapci, ki „Kohlenstein“ vozijo po mestu, jeli so se posamič zopet oglašati; menda bi radi ono neznosno kričanje nazaj pripravili, katerega jim je bil mestni magistrat ob novem letu na veliko zahvalo Ljubljancev prepovedal.

(Ob južni železnici) jeli so posekavati neplodno očetovo drevje, katerega so ob svojem času nasadili, da bi sušilo močvirnata tla in zrak čistilo, ter tako ljudi pred mrzlico branilo. Drevje se je pa preveč v sosednja polja s svojimi koreninami zagnalo, iz katerih tu pa tam že cela hosta grmovja poganja. Sedaj ga bodo potrebili, ter s sadnim drevjem, jabolčnim in češpljevim, nadomestili, kar je izvestno koristnejše, kakor pa neploden očetovec.

(Pri D. M. v Polji) zginil je v petek zjutraj le s spodnjim perilom za potrebo oblečen fabrični mizar Vidrgar. Ker ga nikakor ni na dan, slutijo, da bi bil šel kmalo v Ljubljano. Ako bi ga kje zasledili, naj ga ojavijo ali č. župništvu pri D. M. v Polji ali pa v papirnico Vevško.

(Požgati je hotela) neka žena svojo hišo v Šiški, toda prijeli so jo in na Žabjak odpeljali, kjer bo imela čas premišljevat, kaj se pravi hudodelstvo požiganja.

(Novak zaklal je novaka) v soboto zvečer v Gorenji Šiški, ko sta se domov vračala od nabora. Vzrok umora je „šnops“, katerega sta se preveč navlekla.

(Razstava na Dunaji.) Niže-avstrijsko obrtno društvo na Dunaji napravi od 24. julija do 12. okt. t. l. mednarodno razstavo, katere protektorat je blagovolič prevzeli presvitli gospod nadvojvoda Karol Ljudevit. V tej razstavi se bodo videli: Stroj za male obrtnije, katere goni voda, par, plin, elektriciteta; dalje vretena, kolesa, jermenja, vrvi, verige itd.; stroji in orodja za malo obrtnijo za izdelovanje reči iz kamna, prsti, ilovice, stekla, kovin, lesa, kosti, rogov, bisernic, želvevine, jantarja, usnja, kože, ščetin, las, peres, papirja, tkanin, mesa, moke, žita, testa, sadja, sladkorja itd. — Razstavljeni bodo tudi fizi-

kalični in kemični aparati, učila za obrtnijski poduk. Razstava ima namen male obrtnike soznaniti z omejenimi stroji in orodjem, pospešiti vpeljavo teh v malo obrtnijo in soznaniti izdelovalce tistih strojev in orodja z obrtniki samimi. Oglasila se morajo vsaj do 1. aprila 1884 poslati društvu na Dunaji (Niederösterreichischer Gewerbeverein in Wien, I. Eschembachgasse 11. — Oglasnice se dobé tudi pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani, ktera daje dovoljno natančna razjasnila o tej razstavi.

Razne reči.

— Sad Lutrove petstoletnice je bil na vseučilišču v Upsali na Švedskem ravno nasproten, kakor se je nameravalo. „Monit. de Roma“ poroča, da je takoj drugi dan prestopilo sedem vseučilištnikov v katoliško cerkev. Ravno ta list misli, da bi jih še mnogo prestopilo, naj bi le več misijonarjev imeli.

— P. Božidar Ratisbon, starejši brat mnogo imenovanega Alfonza Ratisbona, ki se je tako čudežno v Rimu spreobrnil, je v Parizu umrl. Mnogo si je prizadeval s svojim bratom, da bi se bratje po rodu — Judje — spreobrnil ter v katol. cerkev prestopili. Naj v miru počiva!

— Namesto umrlega kardinala Di Pietro imenoval se bo za papežovega kamornika kardinal Domenico Consolini, kakor iz Vatikana „Pol. Corr.“ poroča.

— Sodite, ali ni to norost? Parižani so s svojimi svetovnimi modami že zdavno „na psu“, to je, jeli so svojo pozornost na to obračati, kako da bi lepše oblekli svoje ljubljence — pse. Do zdaj so bili krojači za gospode in oni za gospé, zdaj je pa nastopila še tretja vrsta krojačev, ki delajo obleko za pse. Vsak pes, ki je v količjak „srečnem položaji“ ima toliko oblek, da ga saj petkrat na dan lahko preoblečejo. Zjutraj nosi plašček iz flanele, bele rudečkate ali modre barve, ki je z zlatom obšit, vvratnika pa še nima, ker se ne prilega k tej obliki. Ko spremlja svojo gospo ali gospoda na sprehod, ima obleko iz volnenega blaga, da se ne prehladi; zato ima tudi prsi dobro zakrite. Ko sedi v vozu na desni strani svoje dobrotnice, krasi ga plašček črne barve iz suknja ali volnenega baržuna (žameta). Ako je hladno, ima še za vratom trak iz kožuhovine, ki je pripet s srebrno verižico. Pri obiskih ima pa oblačilce iz svetlega kašmira, ki je vse posejano z biserji in pretkano s cvetličnimi kiticami. Psi vojvodinje Leuchtenbergove imajo pa še na hrbtu všit grb svoje gospe. Razun tega ima še vsak pes iz „boljše hiše“ oblačilce za popotovanje. Ako je kje ženitev, dobi pes belo atlasovo suknjico. Ako niso Parižani že znoreli, gotovo jim bo pasja „moda“ zmešala možgane. O, da bi se za svoje revne sobrate tako brigali, kakor za pasje mrhe! Gotovo bi ne bilo toliko sto tisoč lačnih delavcev, ki žugajo preobrniti obstoječi red. Tako daleč pritira človeka nevera, da ima več usmiljenja in ljubezni do neumne živali, kakor pa do trpečega sobrata, ki je po božji podobi vstvarjen kakor on!

Telegrami.

Inomost. 15. marca. Juretič in Zampieri bivša vrednika Tržaškega L'Indipendente pred sodbo. Juretič je obsojen na 18 mesecev ječe, in 3000 gld. zgube kaveje, Zampieri prost. Zatožnik uložil je proti oproščenju Zapijerijevem, zagovornik pa proti obsodbi Juretičevi ugovor.

Wiesbaden, 17. marca. Avstrijska cesarica prišla je semkaj z nadvojvodinjo Valerijo danes zjutraj. Na kolodvoru sprejel ji je vladni predsednik in policijski prvomestnik. Velika množica ljudi pozdravljala ji je, ko ste se peljali v hotel.

Madrid, 17. marca. Prišli so na sled vojaški zaroti, ki ima republikansk značaj. Zaprli so dva generala, dva častnika in štiri podčastnike.

Umrli so:

13. marca. Štefanija Zdešer, čevljarjeva hči, 2 leti, Dunajska cesta št. 7, Morbus Brightii.

14. marca. Liza Obreza, asesorjeva vdova, 64 let, sv. Jakopa trg št. 11, organična srčna hiba.

Tujci.

14. marca.

Pri **Tavčarji:** G. Steinlechner, zidarski mojster, iz Belgrada. — Julij Stanger, zemljemerec, iz Mostara.

Pri **Bavarskem dvoru:** Marija Kolar in Viktorija Demšer, zasebnici, iz Senožec. — Josip Valenčič, c. k. poštar, iz Il. Bistrice. — Ličan, posestnik, iz Il. Bistrice. — Sušnik, z Gorenjskega. — Marija Fuchs, kuharica, iz Vevč.

Pri **Matiji:** Josef Gautier, zasebnik, iz Lyona. — Michel, kupec, z Dunaja. — Koppstein, kupec, iz Siska. — Janez Manzoni, kupec, iz Vidma. — V. dr. Grulosich, z družino, iz Trsta.

Pri **Stonu:** Goldstein, Meier, Lewi in Knotz, kupci, z Dunaja. — Sonnenberg, kupec, iz Kaniže. — Dr. Pitamic, iz Postojne. — Janez dr. Baar, c. k. zdravnik, iz Idrije. — L. Sevar, iz Nove vasi.

Pri **Avstrijskem cesarji:** Alojzij Weiss, kupč. potovalec, z Dunaja.

Dunajska borza.

15. marca.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 75	kr
Sreberna „ „ „	80 „ 85	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101 „ 90	„
Papirna renta, davka prosta	95 „ 25	„
Ogerska zlata renta 6%	122 „ 10	„
„ „ 4%	91 „ 50	„
„ „ papirna renta 5%	88 „ 45	„
Kreditne akeije	160 gld. 322	„
Akeije anglo-avstr. banke	200 gld. 116	50
„ avstr.-ogerske banke	845	„
„ Ländlerbanke	111	30
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	604	„
„ državne železnice	317	40
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	235	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123	75
4% „ „ 1860	500 „ 136	„
Državne „srečke“ iz l. 1864	100 „ 170	„
„ „ 1864	50 „ 170	„
Kreditne srečke	100 „ 174	„
Ljubljanske srečke	20 „ 23	„
Rudolfove srečke	10 „ 20	50
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	106 „ 80	„
„ „ Ferdinandove sev.	105 „ 25	„
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ 50	„
London	121 „ 50	„
Srebro	— „ —	„
Ces. cekini	5 „ 70	„
Francoški napoleond.	9 „ 61 1/2	„
Nemške marke	59 „ 20	„

Darila za „Národní Dom“.

Prenesek	11711 gl. 03 kr.
Franjo Ravnikar v Ljubljani	5 „ —
Vaclav Majer v Lomei	1 „ —
Zastopnika banke „Slavije“:	
Fran Strnad v Černicah	5 gld. — kr.
Jos. Mrhar v Dolenji vasi	7 „ 90
Vkupe	12 „ 90
Vaclav Simocka ve Vys. Mytě	2 „ —
Jan Topičovsky ve Nřčanech	1 „ —
I. Fonček v Treboni	1 „ —
Iz nabiralne pušice pri g. pl. Kapusu v Kamni gorici	3 „ 60
Iz pušic v gostilnah:	
pri „Cesarju“	1 gld. 70 kr.
pri „Koloratarju“	1 „ 30
pri „Druškoviču“	2 „ 10
pri „Mlinarju“	2 „ —
pri „Mihatu“	4 „ 35
pri „Elefantu“	— „ 96
pri „Auerju“	— „ 64
v kavarni „Merkur“	2 „ 50
Vkupe	15 „ 55
Frant. Uhl, farař v Libnicih	1 „ —
Vkupe	11754 gl. 08 kr.

Katoliški duhovščini in katoliškim Slovencem

se vljudno priporoča „Katoliška bukvarna“, ki je bila pred polpetim letom od slovenskih rodoljubov osnovana.

Bukvarna opravlja in izvršuje vsa navadna bukvarniška dela; tedaj jemlje dobre in podučne spise v zalogo (se vé, kolikor ji dopuščajo okoliščine); naročuje knjige vseh jezikov in iz vseh krajev; ravno tako naročuje tudi vse časopise. Posebno ima lepo zalogo molitvenih knjig, oskrbuje pa tudi vse druge po željah naročnikov. Prečistiti duhovščini priporočamo prav lepo zalogo missalov, raznih brevirjev, bogoslovskih knjig, podobice, križev, molekov, križevih potov in vseh drugih dotičnih reči.

Vsako naročilo se izvršuje kolikor mogoče naglo in po nizki ceni.

Katoliška bukvarna

na stolnem trgu št. 6.

Imamo jo!!

Po vstrajnih študijah posrečilo se je dr. pl. Bedenu izumiti

pomado za lase,

o kateri se lahko z dobro vestjo reče, da je na svojem mestu. V čisto kratkem času po tej pomadi priraste gosta in krepka brada, kakor tudi lasje; zabranjuje pa tudi izpadanje las. Izumnik je porok za brezpogojen uspeh. (19)

Steklenica velja 2 gld. a. v.

Edina prava se dobi pri izumniku dr. pl. Beden-u v Pragi, Salmove ulice šte. 7, kamor je treba denar predposlati.